

Nr 41.

Ankom till riksdagens kansli den 2 juni 1943 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293).

Genom en den 14 maj 1943 dagtecknad proposition, nr 257, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

om fortsatt giltighet av allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939 (nr 293).

Härigenom förordnas, att allmänna förfogandelagen den 22 juni 1939, vilken jämlikt lag den 15 maj 1942 (nr 251) gäller till och med den 30 juni 1943, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1944.

Allmän förfogandelag utfärdades den 22 juni 1939 (nr 293) och gällde ursprungligen till och med den 31 mars 1940. Lagens giltighetstid har förlängts genom lagar den 30 mars 1940 (nr 168), den 13 juni 1941 (nr 394) och den 15 maj 1942 (nr 251), sista gången för tiden till och med den 30 juni 1943. I samband med förlängningarna av giltighetstiden hava vissa ändringar vidtagits i lagen.

För att lagens materiella bestämmelser skola träda i tillämpning erfordras särskilt förordnande därom. Sådant förordnande må meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Förordnande meddelas av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke, dock att, när riksdagen ej är samlad, provisoriskt förordnande må meddelas av Kungl. Maj:t. Genom kungörelse den 6 september 1939 (nr 624) meddelade Kungl. Maj:t förordnande, varom nyss är sagt, att gälla tills vidare, vilket förordnande riksdagen i skrivelse den 7 oktober 1939 (nr 9) förklarade sig gilla. Förordnandet är alltjämt gällande.

Beträffande allmänna förfogandelagens innehåll må här allenast erinras om att enligt lagen Kungl. Maj:t äger — där så finnes erforderligt för att inom riket eller inom visst område av riket tillgodose behovet av förnödenhet, som är av vikt för befolkningen eller produktionen, eller för att bereda tillgång till förnödenhet, som är behövlig för krigsbruk eller annat ända-

mål av betydelse för det allmänna — föreskriva skyldighet för ägare eller innehavare av sådan förnödenhet att avstå densamma till kronan. Vidare äger Kungl. Maj:t för behov, som nyss är sagt, föreskriva att beslag skall läggas å förnödenhet som i det föregående avses, varjämte Kungl. Maj:t äger i vissa andra hänseenden förfoga över fastigheter, anläggningar, transportmedel m. m. För egendom, som avstås till kronan eller eljest ställes till kronans förfogande eller upplåtes till dess begagnande, utgår ersättning efter grunder, som i lagen föreskrivas.

Föredragande departementschefen, statsrådet Gjores, har i propositionen anfört, att under rådande förhållanden uppenbarligen alltjämt föreläge behov av det Kungl. Maj:t genom allmänna förfogandelagen lämnade bemyndigandet att, där viktiga samhällsintressen det krävde, genomföra förfoganden som avses i lagen, och därför föreslagit, att lagens gilighetstid utsträcker till och med den 30 juni 1944.

Lagrådet har lämnat lagförslaget utan erinran.

Utskottet.

Utskottet har vid sin granskning av det genom propositionen framlagda förslaget ej funnit anledning till erinran mot detsamma. Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 1 juni 1943.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Norman, Linder, Löfvander, Mannerskantz, Roos, Hage, Sten* och *Nils Elowsson*;

från andra kammaren: fröken *Hesselgren*, fröken *Andersson*, herr *Cruse*, fru *Johansson*, herr *Jansson* i Hällefors, fru *Västberg* samt herrar *Andersson* i Eskilstuna och *Hedlund* i Rådom.